

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa A.D.
przeciwko P. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą
w J.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 8 sierpnia 2023 r.,
skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych w K.
z dnia 12 września 2022 r., sygn. akt VII Pa 12/22,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego kwotę 1.350 (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt) złotych z ustawowymi odsetkami za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu orzeczenia do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie wyrokiem z dnia 25 listopada 2021 r. zasądził od strony pozwanej P. Spółki z o.o. w J. na rzecz powoda A. D. kwotę 37.016,95 zł wraz z ustawowymi odsetkami tytułem wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych (pkt I) oraz kwotę 2.556,36 zł tytułem zwrotu kosztów ponoszonych w związku ze świadczoną na rzecz pozwanej pracą (pkt II), umorzył postępowanie w pozostałym zakresie (pkt III), nadał wyrokowi rygor

natychmiastowej wykonalności do kwoty 4.800 zł (pkt IV), zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego (pkt V) oraz nakazał ściągnąć od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego dla Krakowa - Nowej Huty w Krakowie kwotę 3.078 zł tytułem części opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony z mocy ustawy oraz zwrotu części wydatków (pkt VI).

Sąd Okręgowy w Krakowie po rozpoznaniu apelacji pozwanej wyrokiem z dnia 12 września 2022 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w punkcie II w ten sposób, że oddalił powództwo oraz w punkcie V w ten sposób, że zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.526 zł, w punkcie VI co do zwrotu kosztów procesu (pkt I ppkt a, b, c), oddalił apelację co do pkt I i IV wyroku (pkt II) oraz zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.236 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego (pkt III).

W ocenie Sądu Okręgowego poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia z których wynikało, że powód jako przedstawiciel handlowy pracował w spornym okresie w godzinach nadliczbowych są prawidłowe, a nie zaistniały przy tym żadne okoliczności, które podważyłyby moc dowodową i wiarygodność opinii sporządzonej przez biegłego sądowego z zakresu rachunkowości i finansów. Sąd pierwszej instancji trafnie przyjął, że czas pracy powoda jako przedstawiciela handlowego w rozumieniu art. 128 k.p. rozpoczyna się już od wyjazdu przez niego z mieszkania oraz obejmuje powrót po wykonaniu zadania pracowniczego, a według utrwalonego poglądu orzecznictwa zadaniowy system czasu pracy nie wyklucza pracy w godzinach nadliczbowych.

Pozwana zaskarżyła wyrok Sądu Okręgowego w części, tj. w zakresie oddalającym apelację, domagając się uchylenia zaskarżonego w tej części wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania oraz zasądzenia na jej rzecz od powoda zwrotu kosztów postępowania.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie przepisów postępowania, których uchybienie miało istotny wpływ na wynik sprawy, to jest: 1) art. 278 k.p.c. w związku z art. 286 k.p.c. w związku z art. 235² § 3 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c., przez bezzasadne pominięcie wniosku dowodowego skarżącej w postaci dowodu z uzupełniającej opinii biegłego ds. rachunkowości i finansów, mimo zgłoszenia

szeregu istotnych zastrzeżeń do opinii biegłego w związku z uzasadnionymi wątpliwościami co do wywiedzionych przez biegłego wniosków opinii, podczas gdy zgłoszony wniosek dowodowy miał na celu ustalenie, czy i w jakim zakresie powód rzeczywiście wykonywał pracę w godzinach nadliczbowych, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, ponieważ skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego, w szczególności bezkrytycznym przyjęciem wprowadzonych przez powoda danych do systemu EMIGO; 2) art. 278 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. w związku z art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c., przez bezpodstawne pominięcie wniosku dowodowego w postaci dowodu z opinii biegłego specjalisty ds. organizacji czasu pracy, podczas gdy zgłoszony wniosek dowodowy miał na celu ustalenie, czy ilość i rodzaj zadań nałożonych na powoda przez pracodawcę pozwalały na ich wykonanie w ciągu 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przeciętnie 5-dniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym oraz czy organizacja czasu pracy powoda uniemożliwiła mu wykonanie zadań wskazanych przez pracodawcę, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, ponieważ skutkowało błędnym ustaleniem stanu faktycznego sprawy, w szczególności błędnym przyjęciem, iż powód przepracował 792 godziny nadliczbowe w spornym okresie (tj. od listopada 2015 r. do kwietnia 2017 r.); 3) art. 227 k.p.c. w związku z art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c., przez bezzasadne pominięcie wniosku dowodowego w postaci przesłuchania w charakterze świadka M. D., podczas gdy zgłoszony wniosek dowodowy miał na celu ustalenie sposobu prowadzenia nadzoru przez skarżącą nad pracą powoda w zakresie wykonywanych przez niego czynności, zgodności tych czynności ze stanem rzeczywistym, możliwości kontroli przez skarżącą czasu niezbędnego do realizacji zleconych powodowi czynności, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, ponieważ skutkowało błędnym ustaleniem, iż powód nie był w stanie realizować powierzonych mu zadań w podstawowym czasie pracy, o czym skarżąca miała posiadać wiedzę; 4) art. 227 k.p.c. w związku z art. 235² § 1 pkt 5 k.p.c., przez bezzasadne pominięcie wniosku dowodowego w postaci przesłuchania uzupełniającego w charakterze świadków J. G. i J. I. , podczas gdy zgłoszony wniosek dowodowy miał na celu ustalenie, czy ilość i rodzaj zadań nałożonych na powoda przez pracodawcę pozwalała na ich wykonanie w ciągu 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin tygodniowo w przeciętnie 5-dniowym tygodniu pracy w

przyjętym okresie rozliczeniowym, co miało istotny wpływ na wynik sprawy, ponieważ skutkowało błędnym ustaleniem, że powód nie był w stanie realizować powierzonych mu zadań w podstawowym czasie pracy.

W ocenie skarżącej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ponieważ doszło do kwalifikowanego oczywistego naruszenia prawa przez Sąd drugiej instancji, które polega na nieprzeprowadzeniu wnioskowanych przez skarżącą dowodów, w tym pominięciu dowodu z uzupełniającej opinii biegłego, mimo zgłoszenia licznych zastrzeżeń, co pozbawiło skarżącą wykazania istotnych w sprawie faktów. Skarżąca wnioskowała o przeprowadzenie dowodów zarówno przed Sądem pierwszej instancji, jak też ponawiając stosowane wnioski w apelacji. Zgodnie z art. 205¹² § 2 k.p.c., jeżeli nie zarządzono przeprowadzenia posiedzenia przygotowawczego strona może przytaczać wszelkie twierdzenia i wnioski aż do zamknięcia rozprawy. Stąd bezpodstawne było pominięcie dowodu z uzupełniającego przesłuchania świadków J. G., J. I. i z zeznań M. D..

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powód wniósł o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania oraz o zasądzenie od skarżącej zwrotu kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Wobec tego wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z powołanych powyżej okoliczności, a jego uzasadnienie powinno zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest bowiem (kolejnym) środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w

jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistej zasadności skargi. Nie można jednak przyjąć, że przesłanka ta w rozpoznawanej sprawie została spełniona.

Jeżeli przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, że skarga jest oczywiście uzasadniona, to powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., II UK 246/07, LEX nr 449007 czy z dnia 18 kwietnia 2023 r., I PSK 102/22, LEX nr 3569426). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje bowiem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274 czy z dnia 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, LEX nr 1124094). Przytoczone okoliczności powinny jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2005 r., II CZ 89/05, OSNC 2006 nr 7-8, 135 czy z dnia 24 lutego 2006 r., IV CSK 8/06, LEX nr 201037). Jednak o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860).

W skardze kasacyjnej nie ma uzasadnienia wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania w powyższym rozumieniu. Skarżąca powołując się na oczywistą zasadność skargi nie przytacza przepisów, które zostały naruszone w sposób kwalifikowany, a jedynie kwestionuje poczynione w sprawie ustalenia faktyczne i brak przeprowadzenia przez Sądy obu instancji wnioskowanych przez nią dowodów. Natomiast zawarty w art. 398³ § 3 k.p.c. zakaz oparcia skargi kasacyjnej na zarzutach dotyczących ustalenia faktów lub oceny dowodów oraz związanie Sądu Najwyższego ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 2 *in fine*) oznacza niedopuszczalność powoływania się przez skarżącego na wadliwość wyroku sądu drugiej instancji polegającą na ustaleniu faktów lub niewłaściwie przeprowadzonej ocenie dowodów również we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarga kasacyjna jest instrumentem prawidłowości stosowania prawa przez sądy, a nie instrumentem kontroli ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, którymi Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Istota zarzutów skargi, z którymi skarżąca wiąże jej oczywistą zasadność, polega właśnie na zakwestionowaniu poczynionych przez Sądy obu instancji ustaleń faktycznych odnoszących się do pracy powoda w zakresie wykonywanych przez niego zadań oraz pominięciu wnioskowanych przez skarżącą dowodów, a to w żadnej mierze nie stanowi o zasadności skargi widocznej „gołym okiem”.

Przypomnieć bowiem trzeba, że pojęcie „oczywistego” naruszenia prawa należy do sfery obiektywnej i wymaga wykazania, iż podniesione zarzuty podstaw zaskarżenia były ewidentnie uzasadnione bez potrzeby dokonywania szczegółowej lub ponownej weryfikacji kontestowanych ustaleń Sądu drugiej instancji. O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można jednak wnioskować na podstawie zakwestionowania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 września 2012 r., V CSK 529/11, LEX nr 1222170 oraz z dnia 13 lutego 2014 r., I UK 408/13, LEX nr 1646932). Nie można też nie zauważyć, że zarówno w podstawach skargi, jak i we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania skarżąca nie wskazała jakichkolwiek przepisów prawa materialnego. Skarżąca odwołuje się wyłącznie do naruszenia przepisów

postępowania, w tym przede wszystkim do przepisów regulujących postępowanie dowodowe. Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje zaś, że oparcie skargi kasacyjnej wyłącznie na zarzutach naruszenia przepisów postępowania nie pozwala na uznanie, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Zgodnie z art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. skargę kasacyjną można oprzeć na naruszeniu przepisów postępowania, jeżeli uchybienie to mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, który ocenia się przez odniesienie konkretnego rozstrzygnięcia do podstawy materialnoprawnej orzeczenia co do istoty sprawy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2019 r., I PK 115/18, LEX nr 2647563). W tej sytuacji brak w skardze kasacyjnej zarzutu naruszenia prawa materialnego i ograniczenie podstawy procesowej tylko do zarzutów, które zasadniczo z modelem skargi kasacyjnej są sprzeczne powoduje, że skarga nie ma uzasadnionych wniosków kasacyjnych (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2008 r., II UK 5/08, LEX nr 784941), a w konsekwencji nie można uznać jej za oczywiście zasadną.

Mając to na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach zastępstwa procesowego powoda po myśli art. 98 § 1 i 1¹ k.p.c.

[SOP]

[ms]